

NIENASYCONY (42) *part praet pass pf*

nienasycony (41), **nienasycon** (1).

W pisowni łącznej (32), *w rozłącznej* (10).

e, a oraz o jasne (w tym w a 2 r. błędne znakowanie).

sg m N nienasycony (13), nienasycon (1); ~ (*attrib*) nienasycony (11); ~ (*praed*) nienasycony (2) *BibRadz*, *Leop*, nienasycon (1) *RejZwierz*. ◇ G nienasycon(e)go (1). ◇ A nienasycony (2), nienasycon(e)go (1). ◇ I nienasyconym (3). ◇ V nienasycony (2). ◇ f N nienasyconą (7). ◇ A nienasyconą (1). ◇ n N nienasycon(e) (2). ◇ G nienasycon(e)go (2). ◇ V nienasycon(e) (1). ◇ pl N m an nienasycon(e)ni [cum sb: psi] (1), nienasycon(e) [cum sb: konie, ptaki] (2). *subst* nienasycon(e) (1). ◇ [G nienasyconych.] ◇ D nienasyconym (1). ◇ A m pers nienasycon(e) (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII w.*; *poza tym XVI(XVIII) w. s.v. dosyć*.

I. W funkcji właściwej: *Który nie został nakarmiony, głodny* (1) : *ieśliże ie pułzczę nie náfycone do domu ich/ vltáną mi gdzye ná drodze RejPos 182.*

II. W funkcji przymiotnika (41) :

1. Nie mający czegoś dosyć; chciwy, nadmiernie czegoś pragnący; którego nie można zaspokoić; insatiabilis *Vulg*, *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*, *Cn*; *insaturabilis* *Vulg*, *Calep*, *Cn*; *inexplebilis* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *inexpletus*, *inexsaturabilis* *Calep*, *Cn*; *non saturabilis* *Pol Ant*; *avarus* *Mącz*; *profundus*, *vorax* *Cn* (34) : *Mącz* 304d, 369b; *Tákżeć też thá nienáfycona náturá náfzá/ bá by fie nabárziewy obzárłá/ [...] rzućże iey iedno łztukę czego łakomego/ vyrzyłz ieflic iey z ochotą wielką łápác nie będzie. RejZwierc 104v; y zaraz to łobie z iedną człek nienáfycony/ áby fię y przy Opáctwie S. Medárdá zołtác mogł. SkarŻyw 528; Calep 530b, 531a [2 r.], 541a.*

nienasycony czego (4): *łpieway o pokoiu/ Bo widzifz żeć bez tego/ nie náfycón boiu. RejZwierz 6; GosłCast 58. Cf »łakomic nienasycony«.*

W porównaniu (1): *hárdy nie ołtoi fię w łwym miełzkánium/ otwarza dułżę łwą iáko grob/ á iefth iáko łmierć nie náfycony BibRadz Hab 2/5.*

W charakterystycznych połączeniach: *nienasycony(-a, -e) człek, natura; nienasycony bogactw, krwie, srebra, złota.*

Wyrażenia: *»nienasycona chciwość«* (1): *chcąc iáko mogą pokryć [...] łzkárádą łprofność/ y nie náfycóną chciwość pragnienia krwie cudzey CzechEp 46.*

»łakomic (a. łakomca) nienasycony« [*w tym: czego* (2)] (3): *łakomce nienáfyconego bogactw/ tylko o tym mył iefł/ iákoby co wylichwił/ zyłkał/ łpráwiedliwie álbo niełpráwiedliwie. WerGość 214; łyłzależ łpiołnkę [...] o łkápym bogátym? Co małz łakomcze nienáfycony, Bodaies z tego był obnáżony CiekPotr 24; PudłDydo A2v.*

»łakomstwo nienasycone; łakomstwem nienasycony« [*szyk 2:1*] (2; 1): *Avaritia hiante homo, Łakomłstwem nienáfycony/ Ogárniony. Mącz 19c; Imminenti avaricia esse, Nienáficonego łakomłtwá być Mącz 207c; LatHar 259.*

»nienasycona żądza (a. pożądlivość)« = *insatiabilis appetitus a. cupiditas* *Modrz*, *JanStat* [*szyk 2:2*] (4): *BielŻyw 137; Ale pożądlivołci ludzkie nienáfycone/ á łrogie y okrutne popeđdlivołci*

ferdeczne/ łpráwuią to/ iż y pokoiu ták iáko przyłtoi bronić [...] niemożemy. *ModrzBaz* 101v; GDyż w wyciągianiu [...] lichw ielł nienáfycona żądza *SarnStat* 259 [*idem*] 696.

W przen (9) : Niewiałta ielł [...] nienaliczone zwierzę *BielŻyw* 136; prorocy/ łyn boży/ y Apołtołowie [...] do włzyłtkich niepobożnych y przewrotnych ludzi wielkiego łtanu mowili [...]. Iżełcie [...] pśi niemi/ pfi nienáfycceni *KrowObr* C2v, 242v; *Leop Prov* 13/25.

Wyrażenia: [»oczy nienasycone«: Ludźie łą oczu nienáfyconych/ cokolwiek widzą ołobliwego/ toby rádźi v łiebie mieli. *PlutBud* N4v.]

»nienasycone serce« = *insatiabile cor Vulg* [*szyk* 1:1] (2); *Leop Ps* 100/5; O nienáfycone miłości Bożey ferce/ małolił iułż był prac dla Chryłtuła podiáł? *SkarŻyw* 335.

Przen (3) :

W wyrażeniach antropomorfizujących: »czas nienasycony« (1): To włzyłtko porwie czás nie náfycony *GórnTroas* 30.

»nienasycony mieszek« (1): Iudałzow mu ná myłłi on nienáfycony Miełzek; do tego zdobycz niełie z káżdey łtrony. *KlonWor* 15.

»nienasycona łmierć« (1): *LatHar* 641 *cf Szereg*.

Szereg: »łakomy i nienasycony« (1): niech ná łzyię moię táz łákoma y nienáfycona łmierć łidłá nie kłáđzie *LatHar* 641.

α. *W funkcji rzeczownika* (3) : Z pyłżnym okiem á z nienáfycczym na ferclu łtymem nieiadł [*Ps* 100/5]. (*koment*)] Z nienáfycczym, to ielł z łakomym. *WróbŻołł* gg8v.

W przen (2) :

Wyrażenie: »nienasycony na sercu, w sercu« (1:1): *WróbŻołł* 100/5; Z nyenáfycczym w ferclu á z oczymá pyłżnymi/ Nye chcyálem nigdy yáđáć połpołu s takowymi *LubPs* X3.

2. *Żarłoczny, nadmiernie pragnący jedzenia; o apetycie: nie dający się zaspokoić* (7) : *Harpiae vel Harpyiae monstrosae et rapaces pelagi volucres*, Morskie ptaki [...] żadnym obyczáyem nigdy nie nálicone á przeto wielmi drapieżne. *Mącz* 153b; *Calep* 142a; Gdy łie ná woynę popiłżą/ wielu im iákoby ińłza gębá vrołłcie/ y łzkápam ich/ iż gdzie páđną/ [...] wnet áż do korzenia włzyłtko wygryżá, (*marg*) Lud y konie woienne nienáfycone. (–) *PowodPr* 62.

Wyrażenie: »nienasycona łacznóść« (1): *Bulimia*, Nienáfycona łacznóść zbyłtna chćiwołłć ku yedzeniu. *Mącz* 28a.

W przen (2) : Ty łám łákomé/ y łprofné páłzcczeki Nienáfycczym łwóm zát kay ná wieki. *KochPs* 84.

Wyrażenie: »nienasycony brzuch« (1): Ku płu tám przyrownywa łakomego człłká. Kłory [...] Pożyra łztuki mięłá tho w náđzieię tego/ Aby mu ich tym więcey do gęby miotano/ Chóć w nienáfycczy brzuch dołyc ich nátkano. *HistLan* E4.

Przen (1) :

Wyrażenie: »nienasycony brzuch piekielny« (1): Tym przenáđrołżzym drzewem Chryłtus Bog nałż/ nienáfycczy brzuch piekielny przebił *SkarŻyw* 399.

Synonimy: **II.1.** *łakomy, nieodprawiony, niewypelniony.*

Cf **NASYCONY, NIENASYTY**